تابلۆیەکی ناتەواو

هاوڕێم رەهبەر[*].. لە کوێوە دەست پێبکەم؟ خۆت دەستم بگرەو چاوساغم بە، هەروا بزانە هەردووکمان هێشتا لە "هلسنکی"ن‌و تۆ شتەکانم فێر دەکەی، جادەو کۆڵان‌و کۆگاو مۆزەخانەو پەیکەرو دەریاچەو دارستانەکانی ئەویم پێدەناسێنی. هەروا بزانە وەك یەکەمجار دەمەوێ بێمە ماڵەکەت‌و رێ دەرنابەم، تۆ فێرم دەکەی بە کام میترۆو ئۆتۆ دەگەمە لای تۆ، هەموو جارێك دەتوت: کەرە کرمانج.. لە هەر کوێ بزر بوویت.. زەنگێکم بۆ لێبدەو فریات دەکەوم، چەندین جار پێم دەوتیت: ژیان لای خۆمان چەندە ئاسانترە، لەوێ دونیاو ژیان هەر بەقەد (سێڕسکێنە) زەحمەتە.. ئاخ بۆ ژیانێکی سادە لە کوێرەگوندێکی لای خۆمان کە بە هاوارێك هەموو ئاوایی لە خۆت کۆ دەکەیتەوە. تۆ دەتوت: هەر وایە.. منیش لێرە ماندووم.. بە دەست راکەڕاکەی گۆڕینی میترۆو ئۆتۆو شەمەندەفەرەوە. تا هەنووکەش هاتوهاوارت وا لە گوێما دەزرنگێتەوە، من‌و تۆ پتر لە هەژدە ساڵ یەکدیمان بزر کرد، ئەو زەمەنە هیچە هەرهەموومانی لێك کرد، هەریەکەمانی فڕێدایە قوژبنێکی ئەم دونیایە، تف لەو زەمەنەی وایکرد کوڕان هەر بە جحێڵی باوەشی گەرمی دایکانیان جێبهێڵن، بەر لە پەڕو باڵ دەرکردن ناچاریان کردین بە نێو ئاسمانەکانی مەنفادا هەڵفڕین، ئاخ براکەم.. ئێمە چەندە لەو کەسانە دەچین کە فڕێدرابینەتە نێو بەلەمێك بێ ئەوەی سەوڵێکمان پێبێ، ئێمە چەندە لەو سەرنشینانە دەچین کە دەنێو پاپۆڕی (تایتانیك)

---

[*] پێشکەش بە رۆحی (رەهبەر جەلال)ی هونەرمەندو هاوڕێ.

سەرگەرمی سەفەرێك بوون رووەو گەیشتن بە خەونەكان، وەلێ هەرهەمووومان خنكاین، خنكاین‌و كەسیش پێی نەزانی، بێ ئەوەی ئاسەوارێك جێبێڵین، تا هەنووكەش هاتوهاوارت وا لە گوێما، سالآنیكی زۆر لەمەوبەر كە هێشتا هەردوو تۆلآز بووین لە هەولێر، تۆ كوڕێكی مەشرەف خۆش‌و نوكتەباز بوویت، سالآن هاتن‌و سالآن رۆیشتن، دواجار كە لە قوتبی باكوور بەیەك گەیشتین: تۆ گۆڕابوویت، هەر زوو هەستم كرد كە تۆ چەندە تووڕەی، تۆ وات لێهاتبوو بە ئەزیەتەوە پێبكەنیت، كە پێدەكەنیت.. كە دەخەنیتەوە هەر دەتوت ترازانی لێوانت برینێكە، من هەر زوو كە لە فڕۆكەخانەكە تۆم بینی، دیم: لەو برینەوە خوێن دەتكا، هێدی هێدی.. رۆژ بە رۆژ تێگەیشتم كە تۆ هەر وا بە هەوەس ئەو هەموو رەشەبا تووڕەو گەردەلوولی غەزەبەت لە خۆت نەئالآندووە، ئەو هەموو گەردو تۆزی گەردەلوولی غەزەبەی هی بیابانی غوربەت‌و مەنفایە، من پرسیم: دەنێو ئەم سەهۆڵبەندانەدا ئەو هەموو ئارەقەیە چییە؟ وتت: رۆحمەو بۆ هەمیشە دەگری. من هەر لە شەوی یەكەمی دیدەنی پاش فیراقێكی درێژ دوا پیشانگای خۆتم هێنایەوە یادت كە هەر زوو پێیان داخستی، لەودیو رەنگ‌و هێڵەكانەوە ئەو مانا هارو شاراوانەیان دۆزییەوە كە تۆ گەرەكت بوو رەتی بكەی، تۆ دڵت بە هەینێ خۆش بوو.. وتت: ئەوسا مانایەك بۆ بەرگری‌و شەڕ هەبوو.. هەنووكە هیچیان نەهێشت. دەنێو گەرماوی (ساونا)ش تۆ هەر نەتدەبڕییەوە، هەر هاتوهاوارت بوو، تۆو هەندێ لە هاوڕێكانت وای بۆ دەچوون كە دوای رەوەكە ئەگەری هاتنەدیی

خەونێك هەبوو، وەلێ چ دەکەی کە لەباریان برد، تۆ خەونەکانت گەلێ گەورە بوون‌و دونیای سیاسەتبازەکانیش گەلێ بچوك. خاتوو (میریا)ی هاوسەرت هەر زوو وتی: رەهبەر عاشقمەو کەچی ئەوەندە شپرزەو ماندووە، دەردە کورد وای لێکردووە زمانی غەزەلی جارانی بیرچۆتەوە، من پێم وتیت: رەهبەر خەم مەخۆ کە لە کوردستان دووریت، هەندێ جار باوەشی ئافرەتێکی میهرەبانیش دەکرێ ببێ بە نیشتمان.. تۆ وتت: ئەی خەڵکی؟ ئەی دایکم؟.. ئاە.. براکەم.. چەندە نەگبەتن دایکانی ئێمە؟ ئێمە نەوەیەك بووین هەر زوو لە شیریان کردین، هەر زوو لە بۆن‌و بەرامەی سینەو مەمکی دایکانیان کردین، دایکانی ئێمە یان بە خاکیان سپاردین یان بەو شەمەندەفەرانەی رووەو مەنفاکان.. رووەو غەریبی هەڵیانگرتین، تۆ قەت نەحەسایتەوە، قەت نەتتوانی ئاسوودەو ئارام بیت، تۆ بە مەرگت سەلماندت کە مەنفا درۆیەکی گەورەیەو خۆمان دروستی دەکەین، ئاە.. چەندە قورسە کە هەرهەموو ئاسمانەکانی تاراوگە لە یەکدی دەچن، تۆ لەتاو خۆر ناوت لە کچە گەورەکەت نابوو (رۆژە)، لەوە دەچی من‌و تۆ باپیرەگەورەمان خۆرپەرست بووبێ، ناوت لە کچە ناوەنجییەکەت نابوو (کوردستان)، پاشەبەرەش (ئاسمان). چەندە زەحمەت بوو بۆ (میریا)ی رۆح سووك ئەو ناوانە وەك خۆیان حونجە بکات، تۆ وەك کوردێکی تەواو کەللەڕەق دەتویست ناوەکان وەکو خۆیان بوترێن، تۆ لە ناوی کچەکانتەوە بە دوای ئاسمانێك دەگەڕای بۆ کوردستان.. بەڵام هەیهوو براکەم.. هەرهەموو ئاسمانەکانی ئێمە داتەپین، تۆ وەك فڕندەیەك کە لە قەفەزدا بێ، بە دوای ئاسمانێکدا

دەگەڕای بەرین بەقەد خەونەکانت، کەچی دواجار ئەوە تۆی کوشت: کە تۆ زانیت وەختێ باڵەکانت لە هیلاکی لێکدان هەڵدەوەرێن‌و دەتەوێ بنیشیتەوە.. زانیت هیچ خاکێک شک نابەیت لەسەری بنیشیتەوە، کە تۆ کوردستانت نەبێ، ناچار لەسەر ناوی کچەکەت زرنگانەوەی ئەو وشە سیحراوییە پڕ بە هەردوو گوێچکەو ماڵەکەت شاگەشکەی دەکردی، چەندە دڵت خۆشبوو کە یەکەم وشەی فێری ببوو.. وشەی (نا) بوو.. لە خۆشیانا دەتریقایتەوە.. دەتوت: کچەکەم خوێنی خۆم‌و خەڵکی خۆمانی تیا دەگەڕێ، ئەی خودا دەڵێ (نا).. ئاه چەندە وایە.. مرۆڤ دەبێ هەموو عومری خەرج بکات تا فێری وشەی (نا) دەبێ.. تۆ دڵی خۆت بەوە خۆش دەکرد.. دەتوت: ئاخۆ کەی ئەو سیاسەتبازانەی ئێمە فێر دەبن بڵێن (نا)، کە لە بۆنەکاندا داوای گۆرانییان لێدەکردی، تۆ بەسەر گیتارەکەتدا عاشقانە دەنووشتایتەوەو دەتوایتەوە، هەر دەتوت خەمێکی زەعفەرانی‌و ستران دەبێژی، وەلێ تۆ هەر سەرگەرمی سروودی نیشتمانی دەبوویت.. پێم دەوتی: مردوومراو ئێمە لە ئاهەنگداین، تۆ دەتوت: قوربان من هەمیشە لە شەڕدام.. شەڕێک کە تیایدا لەسەر هەقم، یەکەم شەو (میریا) جێی بۆ داخستم.. دەیەها شەوی تر.. وتم: شتی وا نابێ رەهبەر.. بیرت نەچێ کە ئەم ژنەی تۆ فنلەندییە.. تۆ وتت: من کوردم‌و میوان تا پێی دەکرێتەوە ئاواهی رەفتاری لەگەڵدا دەکەم، تۆ فێرت کردم کە قەت بێ چەپکێ گوڵ نەیەمە ماڵەکەت‌و ماڵی هیچ کەس، بێ نوقڵ‌و شیرینی، بێ قاپێک شەراب..!

هاوڕێی زێدە بەجەرگم.. بیرتە لە ماڵەكەتدا پەردەیەكت بەسەر یەكێ لە دیوارەكان دادابۆوە.. پرسیم: لە پشت ئەم پەردەیەوە چی هەیە؟ وتت: تابلۆیە.. كچەكانم لێی دەترسن‌و بە پرسیار هەراسانم دەكەن‌و زەحمەتە لە وەڵامەكانم تێبگەن، بەم تابلۆیە ماجستێرم لە (مۆسكۆ) وەرگرت: گوللەبارانكردنی چەند لاوێكی كوردە، ئەو دیمەنەی كە بە درێژایی مێژوو دووبارە بۆتەوە، هەمیشە هەمان دیمەن، لە ئێران‌و عێراق‌و توركیا‌و سوریا" هەمیشە چەند كوردێكی بە دیلگیراو‌و كەلەبچەكراو، لە پشت سەریانەوە دە بەقەد ژمارەی خۆیان جەندرمەو پیاوانی چەك بە دەستی داگیركەران كە نووكی نێزەیان لە پشتی ملمان گیر كردووەو بەدەم خەنینەوە لە كامیرا دەڕوانن، ئێمەش یان مات‌و مەلوول‌و چاوشكاو‌و سەركز، یان مێردانەو دڵبەردانە وەستاوین‌و چاوەڕێی گوللەباران‌و هەڵواسینین.. ئای براكەم.. كە دیم چەندە تاسام. بەقەد یەكێ لە دیوارەكانی پەرتووكخانەكەت تابلۆیەكی دیكەت بردمی: كۆمەڵە كەسێك‌و دەنێو بەلەمێك‌و بێ سەوڵ وان دەنێو گەرداوی تۆفانێكدا، وتم: كەی ئەم سكێچە تەواو دەكەی؟ وتت: مەحاڵە پێم تەواو بكرێ، ئەوە دەمێ ساڵە ئەو چەند كەسە كەوتوونەتە ناو ئەو گێژەنە.. ناوێرم تەواوی بكەم، چونكە لافاوەكە لێناگەڕێ، ئاخر خۆیشم وا دەنێو هەمان گێژەندام، نازانم قورتارمان دەبێ یان هەرهەموو بەیەكەوە دەخنكێین. من لافاوی نوح‌و چیای (جودی)م بیركەوتەوە، ئاخ براكەم.. نوحەكانی ئەمڕۆ دەنێو كەشتییەكی كون تێبوودا بە خنكانمان پێدەكەنن.. وایە لەوەتەی هەین دەنێو بەلەمێك‌و لافاوێك دەمانبات بێ ئەوەی

بتوانین رووەو وشکایی ئاراستەی بکەین، ئاه.. برادەری ئازیز..
ئەو زاتە شپرزەو زەندەق چووانە چەندە لە خۆمان دەچن، من
دڵنیام تۆ کۆچت کردو ئەو گەمییە بەو سەرنشینانەوە نەگەیشتە
هیچ دورگەیەك، نەگەیشت.. نەگەیشت.. خودا دەزانێ کام
گێژەلووکە قووتی دەدا، تۆ هەر بە ئەنقەست ئەم تابلۆیەت تەواو
نەکرد، چونکە تابلۆکەی ئێمە خۆی ناتەواوە.. بێ ناوو نیشانە..
من دەموت: کوڕی باش بەو تەواوی کە.. کەچی چاوە رەشەکانت
پڕ دەبوون لە ئەسرینو دەتوت: شێرۆ گیان.. من سەدەها تابلۆو
سکێچی تەواوو ناتەواوم لێرەو لەوێ جێهێشتووە، هەندێکم وا لە
هەولێرێ، هەندێکیان وان لە مۆسکۆ، بڕێکی تر وا لە یوغۆسلافیا،
من خۆم وەکو کتێبو تابلۆکانم پەرشو بڵاو بوومەتەوە، هەر
تیکەیەکم وا لە شوێنێ. من وتم: هەر تۆ وانیت.. وەچەیەك هەمان
قەدەری تۆیان هەیە، قەدەری پەرشو بڵاوبوونەوە.. قەدەری
پەرتەوازەبوون، ئێمەی قەرەج چەندە بێ نیشتمانین.. چەندە بێ
گۆڕستانین، هەر گۆڕێکمان وا لەسەر خاکێکی غەریب، تۆ چەندە
لەوە دەترسایت قەرەجیانە بمریتو گۆڕ غەریب بیت، دواجار
هەمان ترس بوو بە حەقیقەتو تۆ گۆڕ غەریب بوویت، وەلێ تۆ
کەی بیرت لە مەرگ دەکردەوە، راکەراکەی ژیان سەرمەستی
کردبووی، عیشقی ژیانو خەونێك بە راوکردنی ئومێدە
چکۆلەکانو هیوا گەورەکان نەیاندەهێشت بەدیار مەرگەوە
دەست لە ئەژنۆ دابنیشیت. من گەر وێنەکێش بوومایە: ئەوە
وێنەی پیاوێکی ماندووم دەکرد، کەشکۆڵ لە شانو پێ غاوس،
رووەو ئاسۆیەك رادەکات کە هەرهەمووی غەریقی سەرابە..

سەراب و بەس.. پیاوێکی تا ئەبەد راکردوو.. تا ئەبەد ماندوو.

چ عاشقانە بەیەکەوە گوێمان لە (سێوە) دەگرت، ئێواران و بەیانیان، بەفر دەباری و ئێمە بە سۆزی (سێوە) خۆمان گەرم دەکردەوە، ئێمە هەردوو لەگەڵ ئەودا (بە بێ برین خوێنمان دەڕشت)، سۆزێك بەربینی هەردووکمانی دەگرت، خوێنمان کەفی دەکرد، تاسەیەك دەیبردینەوە ناو وڵاتی خاکەسارو دەگریاین، دەگریاین بۆ خاکێك کە زۆر زوو، زۆر هەرزان فرۆشتیان، تۆ هەر هاوارت دەکرد: ئەوان بوون خەونی ئێمەیان دۆڕاند، تا ماون دەبێ بەر غەزەبی من و نەفرەتی هەتیوەکان و بێوەژنەکانی وڵات بکەون، لە هەر بۆنەیەکدا بووایە.. تۆ ئاڵاکەی کوردستانت دەخستە بن باڵت و عاشقانە هەڵتدەواسی، بیرتە رۆژێکیان چۆن لە منت خوڕییەوە، هەر دەتوت باوکە دڵڕەقەکەمی.. وتم: چی بووە.. چی گوناهێکی گەورەم کردووە؟ وتت: تۆ بۆ وا بێباکانە ئاڵاکە لوول دەکەی؟ من نامەوێ دەقی بشکێ، من زۆر بێباکانەتر وەڵامم دایتەوە: لە شوێنێکی تر کە نەدەبوو دەقی بشکێ: شکاوە، تۆ ئەوەندەی تر لە من هاربووی، من زویر نەبووم، تۆی عاشق بەو ئاڵایە هەر چاك بوو لەسەر ئەو بێڕێزییە نەتکوشتم، من دێڕ شیعرێکم هاتەوە یاد: ئەو ئاڵایەم بۆ دابگرن.. من رووتم و بۆمی بکەن بە کراس، تۆ وتت: ئەوە ئەو وەختەی گەر ئاڵامان هەبوو. تۆ وەك منالێکی هاروهاج دونیات بەردباران دەکرد، چۆن وا سووك و سانا ئاڵاکەی تۆیان کردە پەردەو کوللەی سوڵتانەکان.. خەلیفەکان؟ من پێم وتیت: حەوت برا.. ئەو هەموو غەزەبە رۆحت دەخواو ناو هەناوت دادەڕزێنێ، تۆ جگەرە بە جگەرە

دادەگیرسێنی، ئاسمانی سەر سەرت دەکەی بە چرەدووکەڵ.. تۆ وتت: جا چۆن بەدیار ئەو هەموو وێرانبوونو کاولکارییە من خەمسارد بم؟ من دەموت: ئەو هەموو جگەرەیە مەسووتێنەو بووی بە کولخان، دەتوت: جا گەر جگەرە نەسووتێنم" دەبێ ئاگر لەم دونیا بێبەزەییە بەربدەم. هەمیشە هەگبەکەت سکاڵانامەو داوایەکی تیابوو، لەمەڕ مەسەلەیەکی گەورە یان چکۆلەی کورد، دەموت: تۆ لێرە بووی بە عەریزەنووس.. وازت لە فڵچەو بۆیە هێناوە، هەرخۆم وەڵامی خۆمم دەدایەوە: بەڵام دەی قەدەری کوردە، لەوەتەی هەیە هەر عەریزە دەنووسێ.. سکاڵانامە دەنووسێ و دەینێرێو کەس نایخوێنێتەوە، دەبا عەریزەکانی تۆشی بچنە سەر.. هۆ براکەم.. ئێمە لە دونیا بەقەد ئەو نەهەنگەش ڕێزمان نەبوو کە لە ئاوی (ئالاسکا) گیری خواردبوو، سۆڤیەتی جارانو ئەمریکا وازیان لە شەڕی ساردی نێوان خۆیان هێناو بە گەرمی کەوتنە کۆشش تا ئەو نەهەنگە لە مردن ڕزگار کەن. ئێمە لەوەتەی هەین هاوار دەکەین: توخودا بە تەنیا جێمان مەهێڵن..!

هاوڕێی زێدە بەجەرگم.. تۆ هەر لە داخی ئەو لەتلەتبوونەی کوردو پارەپارەبوونی مێژوومانو لە خاچدانی هەرهەموو خاکمان ناوت لە گۆڤارەکەت نابوو (دلانپار)، یەکەمجارم بوو ئەو ناوە ببیستم.. دلانپار: یانێ چی؟ ناکا مەبەستت پارەپارەبوونی دڵەکان بێ.. دڵی خۆتو دڵی خەڵکی؟ نا.. دەکرێ پارەپارەبوونو لەتبوونی هەرهەموو خاکمان بێ.. دلانپار: شوێنێکە.. بەردێکە.. یان رووبارێکە لەسەر رووبەرێکی شێواو؟ ئا.. بەردێکی گەورەیەو

دەنێو رووبارێك: لەو شوێنەی کوردستانی باکوورو باشوورو رۆژهەڵات لە یەکدی دادەبڕێ، لەوێ ئەو سێ گۆشەو سنوورە پەیدا دەبێ.. ئەو بەردە بڵێم چی؟ بەردی مێژووەو خراوەتە سەر دڵمان.. ئەو بەردەی لەتمانی کردووە.. سەرمانی شکاندووەو لەوەتەی هەین خوێنمان لێدەچۆڕێ.. ئەو رووبارە تێکەڵمان دەکاتەوە یان ئاوی براکان رووەو خاکێك رادەماڵێ کە هی خۆمان نییە، وای لەو هەموو هەلاهەلابوون و هەڵوەرینە. دەتوت: لەسەر گیرفانی خۆیشم بێ، نابێ دلانپار بوەستێ، چونکە ئەو رووبارە وشك ناکاو ناوەستێ، ئەو بەردە چییە؟ ئەو رووبارە لە سێ گۆشەی (دلانپار)ەوە دادەڕژاو گوندێکی تینووی، یان چەند گوندێکی غەمگینی ئاوەدان دەکردەوە.. ئەو بەردە بەردی لەتبوون بوو یان بەیەکەوە لکاندن؟

هاوڕێی بێ ئۆقرەم.. لە کوردستان گێچەڵێك، شەڕێك، دەمەبۆڵەیەك هەبووایە تۆ لەوێ خەوت لێنەدەکەوت. (میریا)ی هاوسەرت.. میریای میهرەبان دەیوت: قەدەرمە.. شووم بە پیاوێك کردووە: نازانێ نووستن چییە.. من دەمەدی تا درەنگی شەو بەدیارتەوە ئێشکگر بوو. ئەو شەوانەی لە بیمارستانێکی (هلسنکی)دا کەوتبوویت" من و شێرکۆو هونەر: براکانت لەسەر ئێشکگری شەڕمان بوو، (میریا) دەهات و دەیوت: لاکەون..دەبێ لە هەمووان جوانترو میهرەبانتر ئێشکگر بێ، وای لەو ژنە لەبز شیرین و هێمنە.. هێمنتر لە شەونمی وەریو لەسەر پەڕەی گوڵ، من سەیرم پێدەهات کە بە ماچێکی میریا هەڵنەدەستایتەوە سەرپێ و وەك جاران بە جادەکانی هلسنکیدا رابکەیت و کەشکۆڵەکەت

بکەیتەوە شان، میریا: وێنەی (مریەم)ێک بوو نووشتاوە بەسەر عیسای بریندار، عیسایەك کە خۆی نا، بەڵکو خۆیو خاکەکەی لە خاچ دراوە، ئەی عیسای هەولێری تۆ مردیتو پەیامە شەرمنەکەت نەگەیشتەوە، هەتا نەگەیشتەوە بە کۆڵانەکەی خۆشتان، پەیامی سادەتر لە قسەی منالان: با هەموومان یەکدیمان خۆش بوێ، وەلێ چی بکەم براکەم، سیاسەتبازەکان خەڵکیان فێر کرد کە تا ماوین گەرەکە رقمان لە یەکدی بێ.. تەواو سیاسەت.. سیاسەت لێکدی کردین، سەد ساڵە دەجەنگینو هەنووکەش هەر دەجەنگین.. جەنگ لەپێناو چی؟ لەپێناو جەنگان خۆی یان شتێکی دی؟ من هەموو جار دێڕە شیعرەکەی (سپهری)م بۆ دەخوێندیتەوە: ئەو شەمەندەفەرە دەڕوا.. چەندە بەتاڵە کە پڕە لە سیاسەت.. ئەو شەمەندەفەرە چەندە گرانە کە پڕە لە شیعر. ئای لە میریای میهرەبان.. وای لە مریەمی دایکو خوشكو هەم دەستگیران.. ئەو تا مردی برینەکانتی گوڵاوپڕژێن دەکرد، دواجار بوو دیم: دوو مرواری رەش لە شێوەی فرمێسك لە چاوە شینەکانی دەرپەڕین، من بۆ رەهبەر دەگریم، بۆ خەونە دۆڕاوەکانی، من لێرە یاخەی کێ بگرم؟ ئێوە بۆچی نازانن یەکدیتان خۆش بوێ؟ کێ مێردەکەمی بە کوشتن دا؟ کێ وایکرد جەرگی خۆی بخوات؟ ئەو مێژووە پیرو ماندووەی ئێوە مێردەکەی منیشی پیر کرد.. میریا من تۆ دەناسم، تۆ هونەرمەندێکی (گۆزەگەری).. بۆچی وازت لەو هونەرە جوانە هێناوە؟ بۆچی تەنها یەك گۆزەی جوانی دەستکردی خۆت لەسەر مێزێك نابینم، هەروەکو دیکۆریش بێ، من دەمەوێ بزانم گۆزەکانی تۆ چۆنن؟

کام گۆزە دەڵێی هۆ هاوڕێی ئازیزی خۆشەویستەکەی من؟ چما من لە ترسی شکانی گۆزەی دڵی رەهبەر ئاگام لە هیچ گۆزەیەکی ئەم دونیایە ماوە؟ من لە بەیانی تا ئێوارە لەوەتەی ئەم پیاوەم ناسیوە هەر لە خەمی ئەوەدا بووم گۆزەی دڵی ئەو نەشکێ و ئاوی قەهرێك بەو ناوەدا بڕژێ و گوڵەکانی نێو ئینجانەکان سیس و پەژموورده بەر بۆنی ئەو غوربەتە بکەون و بمرن، بەڵام هەزار ئەفسووس میریا.. دواجار ئەو گۆزەی دڵە شکاو بوو بە هەزار پارچە، ئەو ئاوی حەیاتەی تیابوو.. بێهوودە رژا.. رژا بەرپێیان و پێمان کۆ نەکرایەوە، تۆ حەزت کرد پارچەکانی ئەو گۆزەی دڵە هەر لەوێ، لە نزیك خۆتەوە بنێژرێ، گەرچی رەهبەر خەونی وابوو ئەو گۆزە شکاوە رووەو وڵات بار بکرێ، لەگەڵ هەزاران شتی بەهادارو بێبەها.. بەڵکو ئەوە خوایە لە یەکێ لە کوورەکانی وڵات سەرلەنوێ ئەو گۆزەیە چاك بکرێتەوە، وەلێ من و تۆش دەزانین کە وڵات کوورەیەکی وای تیا نییە ئەو موعجیزەیە بنوێنێ، میریای میهرەبان.. میریای جوان.. من لێرەوە دەتبینم پارچەکانی ئەو گۆزەی دڵەت خستۆتە سەر هەردوو دەستەکانت و بەنێو هەموو کوچە و کۆڵانەکانی (هلسنکی)دا و بگرە بەنێو هەموو فنلەندا و قوتبی باکووردا دەیگێڕی، بێباکانە لە بەفرو باران و سەرمای ئەوێ، پێ غاوس و سەرکۆت، ئەو پارچە شکاوانە دەبەیتە بەردەمی خەڵکی و پێیان دەڵێی: ئەم لەت و کوتانە پارچەکانی دڵی کوڕێکی لەوەندو عاشق بە منە، کوڕێك کە لە شەوێکدا وا غەمگینانە گۆرانی دەچڕی، بە غوربەتێکەوە کە گۆزەی دڵەکەی منی پڕ کرد لە رۆندکی رەش و فرمێسکی ئەڤین، من هەر ئەو شەوە پرسیم کە ئەو هەموو حوزنە لە کوێوە دێ؟ چاوە رەشەکانی لەسەر یەك دادەنا و خەونی بە وڵاتێکەوە دەبینی کە لەسەر نەخشە نییە، لە گۆزەی دڵییەوە ئاوی قەهرێك، دەردێك، غوربەتێك قوڵەقوڵ دەرژا و دەبوو بە ستران و لە

قورگەوە بە دەنگێکی کەرخ و دڵپڕوکێن دەرژایەوە نێو گۆزەی بەتاڵی دڵەکەی من، من هەر لەو رۆژەوە وازم لە هەموو گۆزەکانی دونیا هێناو ئەو هونەرەم تا ئەبەد بیر چۆوە.. هۆ خەڵکینە.. هۆ عەشیرەت.. هۆ خێڵ و تایەفە شەڕخوازو دڕدۆنگەکان: بیکەن بە خاتری لەتە سواڵەتەکانی گۆزەی دڵە شکاوەکەی ئەو دڵخوازە کاکۆڵ رەشەم.. لە کوێ ئەم لەتە سواڵەتانە بەیەکەوە بنووسێنم؟ هەموو پیشەسازیی زۆر پێشکەوتووی وڵاتەکەم، هەرچی کارگەو فابریقەی هەمانە، هەرچی کوورەی پۆڵایینی ئێرە هەن: ناتوانن ئەم گۆزە شکاوەم بۆ چاك بکەنەوە، ئەوەتا دەمبینن وەك ژنە هەش بەسەرەکانی لای خۆتان قور دە پێوم و کراسان لە خوم دەنێم و.. ئەو سێ کچەم کە بە زمانی شیرینی ئێوە لەگەڵ باوکیان دەدوان.. ئەوەتا بەدیار ئەو باوکە میهرەبان و ماندووەیان سەرکزو لارەمل دانیشتوون و نازانن چ حیکمەتێکی تیایە باوك وا زوو کۆرپەکانی جێدەهێڵێ، من گوناهی ئەو مەرگە دەخەمە ئەستۆی ئێوە، ئێوە لە شەڕی شێتانەی نێوان خۆتان هەزار گوللەتان بە (رۆژە)وە نا، بە (کوردستان)ەوە، بە (ئاسمان)ەوە، ئێوە خۆرتان کوشت و کوژاندتانەوە، هەزار کونتان کردە ئاسمان، کردتان بە سەرەندو بێژنگ، ئێوە هەر بە گوللەیەکی وێڵ تەختی تەوێڵی (کوردستان)ی کچمتان سمی، تۆپێکتان (ئاسمان)ی کچمانی داتە پاند، هۆ لەو بەرزاییەوەش خۆر چاوانی کوێر بوون و رژا، بە مردوویی کەوتە بەر پێیان، ئێوە نەوەستان تا دواجار هەرهەمووتان بێباکانە.. دڵبەردانە نیشانەتان لە گۆزەی دڵی رەهبەر گرت و کردتان بە هەزار پارچە، ئەو بۆ وەستانی ئەو شەڕەی نێوان خێڵەکان، قەبیلە سەرمەستەکان بە تەپڵی شەڕ گۆزەی دڵی خستە سەر دەستان و هاتە ناوبژێتان، من وەك ژنێکی رانەهاتوو بە شەقژنی گوللەو تەقینەوەی تۆپ هاوارم کرد: هاوارە نەکەی.. وەلێ ئەو عیشقێك

ئاراستەی دەکرد.. کوێری دەکرد کە زۆر لە عیشقی بۆ من گەورەتر بوو، لەوسەر کە هاتەوە لەتە سواڵەتەکانی گۆزەی دڵی دەرهانی و وتی: هانێ میریا.. بزانە قەت وا ناکەی بەیەکەوەیان بنووسێنی، بەیەکەوەیان پەرچ بکەی..

دەتبینم هەموو ئێوارەیەك بە نائومێدی دێیتەوەو لەگەڵ سێ کچەکەت لە وێنەکانی ناو ئەلبوومەکان و تابلۆکانی رەهبەردا بە دوای عیشقێکدا دەگەڕێی کە جوانەمەرگ بوو، باڵای خەونێك کە لە ناوەڕاستەوە بە تەوری تەورەوەشێنەکان دوولەت بوو.. لێرە بوو.. لەناو ئەم باخچەیەدا کە باوکتان بۆ یەکەمجار ماچی کردم، هەموو جار دەیبردمە سەر ئەم کەرتە شاخەو دەیوت: بیری شاخ دەکەم میریا.. شاخ.. شاخ: برا گەورەمانە.. کاول بێ ئەم وڵاتەتان کە چیایەکی تیا نییە.. ئاە.. میریا گیان.. ئەو زستانە من و رەهبەر بۆ هەشت مانگ سەیری بەفربارینمان کرد.. بەفرە ئەباریێ.. بەفرە ئەباریێ، لە دەرەوە نا.. بەڵکو هەرهەمووی دەنێو دڵی من و رەهبەردا دەباری، ئەوەندە باری.. هەزار پێ کەوتینە ژێر بارستایی ئەستووری بەفر، رۆژێکیان کە هێشتا پاییز بوو.. تۆ وتت: چ ساڵێکی رەشە.. وتم: بۆ میریا گیان؟ وتت: ئاخر درەنگە.. دەبوو بەفر زووتر بباریێ و دونیا سپی بکاتەوە، رەهبەر بە سووکە گلەیی و غەزەبێکەوە سەیری کردی.. بڵماندی.. بە کوردی.. تۆ تێنەگەیشتی.. منیش نەمزانی چی وت، وەلێ لە نیگای تووڕەی وا حاڵی بووم: ئەو ژنە نازانێ بەفرەکەی ئاسمانی ئەوان دەنێو دڵی مندا دەبارێ، وا حاڵی بووم، من کوڕی وڵاتێکم کە نەك رەنگەکانی شەبەنگ، بەڵکو هەزار رەنگی دیکە لە ئاسمانەوە بەسەر ئەرزدا دەبارێ، لە ئەرزەوە رووەو ئاسمانیش هەڵدەفڕێ،

من بێزارم لە ولاتێك كە تەنها یەك رەنگی تیا زاڵە.. سپی.. سپیو بەس، ئاخر منی وێنەكێش دژ بە دكتاتۆرییەتی رەنگم.. وای لە عیشقی كەسێك كە بە دوای رەنگی دیكەدا دەگەڕێ، لە دونیایەك كە ئیدی رەنگی تیا نەما.. ئاخ.. دواجار بەفر زاڵ بوو.. تۆ توایتەوە.

دواجارم بوو كە ویستم ماڵئاواییت لێبكەمو بگەڕێمەوە ولات.. (پەشێو)و (میریا) تكایان لێكردم كە نهێنیی گەڕانەوەی یەكجارەكیم نەدركێنم.. (پەشێو) وتی: ریبۆكە – هیلاكەو تێبگە.. ئاخ براكەم.. دواجار كە تەوێڵتم ماچ كردو لە ژوورێكی بە ئاسمانەوە هەڵواسراوی خەستەخانەیەك جێمهێشتی، تۆش پاش ماچەكە فرمێسك لە چاوانتا قەتیس ما.. رووەو پەنجەرەكە رووت وەرگێڕاو باڵەخانەكانی دەوروبەر دەنێو باڕێزەدا غەرق ببوون، وەك فرمێسكەكانت كلووە بەفرەكان بەسەر شووشەی پەنجەرەكەدا دادەڕژان.. ئەو رۆژە بوو من دیم پەنجەرە دەگریو تۆش هێدی هێدی دەمری، میریا پەلی گرتمو وتی: ئەمڕۆ رۆژێكی ناشیرینەو رەهبەریش ماندوو، تۆش هاتووی ماڵئاوایی یەكجارەكیمان لێبكەی.. پێی مەڵێ: بۆ یەكجار ماڵئاوا، تۆ دەزانی گۆزەی دڵی رەهبەر درزی بردووەو بەم قسەی تۆ رەنگە درزەكە پتر دەم بكاتەوەو دووكەرت بێ. وتم: نا میریا گیان.. من پێم قەهرە دەڕۆمەوەو رەهبەر كە دەتوت پڵنگی هارە لەسەر تەختەی ئەم بیمارستانە بە تەنیا جێدەهێڵم، بەلام چی بێ لە تۆ نهێنی بێ.. من دەڕۆمەوە.. دەترسم.. زۆر دەترسم.. هەست دەكەم ئەوە منمو لەسەر ئەو تەختەیە راكشاومو شێرپەنجە گەدەو رۆحم دەخواو لە بەفر ئاسانتر دەمرم.. وتت: بڕۆوەو.. بەلام لەبیرمان

نەکەی.. وتم: میریا.. کێ دەریای عاتیفەی بیر دەچێتەوە؟ کێ رووباری ئەڤین و شاخی نەبەردیو پەیکەری جوانیو رۆحی وەك سەدەف پاکی دۆستانی خۆی بیر دەچێتەوە؟ نا.. ئەوە من نیم.. من لەناو دەرگاوە بە دزییەوە لەو خەمە قورسە رادەمام کە لەسەر تەختە کەوتووە.. تۆ نەبوویت رەهبەر.. ئەوە مێژوویەك بوو کە شێرپەنجە هەناوی دەخوارد.. من دەمدی: پەنجەرە دەگریو تۆ دەمری.. من زانیم بۆ ناوێریت سەیرم بکەی.. من زانیم.. بەفر ئەبارێ میریا.. بەفر ئەبارێ.. دەنێو دڵی منو تۆدا.. من لێرەوە دەتبینم: هەموو بەیانییەك وەك ژنە شێتەکانی نێو میترۆکان، نێو بارو کافێو قەراغ دەریاچەکان دەگەڕێیتو لەتە سواڵەتەکانی گۆزەی دڵی رەهبەرت خستۆتە سەر هەردوو لەپە جوانەکانت، بە هەردوو چاوان دەپاڕێیتەوەو سواڵ دەکەی، سواڵی ئەوەی کەسێك هەبێو لەتە سواڵەتەکان بەیەکەوە بنووسێنێ، لەتە سواڵەتەکانی ئەو گۆزەیەی ئێمە لێرەوە نیشانەمان لێگرتو شکاندمان.. وەلێ چیدی مەگەڕێ، بێکەڵکە میریا، من تەنها ئەوەندەم لەدەست دێ.. بە چاوی ئەو وەك خۆی کە وەسیەتی بۆ کردم: لە دارو بەردو دەوەنی ئەم وڵاتە هەمیشە غەمگینو کۆستکەوتووە رابمێنم، لەبری ئەو بەدیار جوانییەوە سەرسام بم، بە هەموو رەنگە دیارو نادیارەکانی ئێرە شاگەشکە بم، بە عیشقەوە دەست لەگەڵ رووبارو تاڤگەو درەختو کانیو کەندو لەندو هەموو گردو شاخو تەپۆلکەیەکی ئەم وڵاتە خاکەسارە تێکەڵ بکەم، من لەبری ئەو.. بۆ خەونی ئەو لێرەم، من تەنها تەسکینی دڵی خۆمو هی تۆو هی ئەویش بەوە دەدەمەوە کە لەجیاتی ئەو.. بۆ خەمەکانی ئێرە پیاوێکی جەربەزەو مێرخاسو

ئازا بم.. بۆ خولْقاندنی خۆشی، جوانی، هەق هەمیشە لە شەڕدا بم.. میریا گیان.. ئەوە تەنها قسەیە.. چونکە کێ نالێ.. خوانەکردەو گوێی شەیتان کەڕ بێ.. کێ نالێ نابەڵەدێک.. دوژمنکارێک بە جوانیو ئەڤین نیشانە لە گۆزەی دڵەکەی منیش ناگرێتەوە کە دەمێکە درزی بردووە، لێرە پیاوە تفەنگ بە دەستەکان شێتی ئەوەن تەقە لە کۆترو کوکوختیو رەنگاڵەو هەرهەموو ئاوێنەو میناکانی دڵ بکەن.. بگرە بۆ کوشتنی کلووە بەفرەکانیش پەنجە لەسەر پەلاپیتکەی تفەنگ لا نابەن، ئەوان سوێندیان خواردووە کە تا گۆزەیەکی دڵی جوان مابێ نەیهێڵنو نیشانەی لێبگرنەوە، ئەوان سوێندیان خواردووە کە تا ماون دژ بە جوانی بجەنگن.. ئاخر کەی ناشیرین توانیویەتی جوانپەرست بێ؟

میریا گیان.. ماڵئاوا لە خۆتو لە گۆزە شکاوەکانی دڵ، گەر کەسێک لەو قوتبی باکوورە هاتەوە.. ئومێدەوارم گۆزەیەکم بۆ بنێریت کە دەستکردی پەنجە جوانەکانی خۆت بێ، بە مەرجێک کتومت لە گۆزەی دڵە شکاوەکەی رەهبەر بچێ، من لێرە بە فرمێسکی خۆم پڕی دەکەمو ئەو گوڵە مۆرەی تیا دەڕوێنم کە ناوی نازانم.. هەر ئەوەندە دەزانم کە لای ئێوە عاشقان ئەو گوڵی ئەڤینو جوانییە دەگۆڕنەوە.. دەی ماڵئاوا.. میریا.. ماڵئاوا.. ماڵئاوا لە تۆو لە گۆزەو مینا شکاوەکانی دڵ.

مایسی (*1998*)

سلێمانی

لە چاپکراوەکانی نووسەر:

* تەنیایی، کۆمەڵە چیرۆك/ دوو چاپ.
* گوڵی ڕەش، کۆمەڵە چیرۆك/ دوو چاپ.
* گەرەکی داهۆڵەکان، کۆمەڵە چیرۆك/ سێ چاپ.
* پیرە پەپوولەکانی ئێواران، کۆمەڵە چیرۆك.
* حەسارو سەگەکانی باوکم، کورتە ڕۆمان/ سێ چاپ.
* پێدەشتی کارمامزە کوژراوەکان، ڕۆمان/ دوو چاپ.
* تەمی سەر خەرەند، ڕۆمان.
* بە تووڕەیی ئاوڕێك لە رابردوو بدەرەوە، شانۆگەری، نووسینی: جۆن ئۆزبرۆرن، لە ئینگلیزییەوە.
* مارا – ساد، شانۆگەری، نووسینی: پیتەر ڤایس، لە ئینگلیزییەوە.
* مەرگەساتی شاه – لییر، شانۆگەری، نووسینی: شکسپیر، لە ئینگلیزییەوە.
* گوندەکان بەرەو مانگ هەڵدەکشن، شانۆگەری، نووسینی: فرحان بلبل، لە عەرببییەوە.
* فرمێسکەکانی کوکوختی، کۆمەڵە چیرۆك، لە ئینگلیزییەوە.
* گە نجە ئازاکەی سەر جۆلانەکە، کۆمەڵە چیرۆك، لە ئینگلیزییەوە.
* لە ستایشی ئەدەبدا، کۆمەڵە وتارێك، لە ئینگلیزییەوە.
* بێ کتێب هەڵناکەم، کۆمەڵە وتارێك.
* قەلەڕەش و زەنگەکان، کۆمەڵە شیعرێك، لە ئینگلیزییەوە.
* هەفتە بزانی، ڕۆژنامەو راگەیاندن، لە ئینگلیزییەوە.
* چۆن دەبیت بە باشترین هاوڕێی خۆت، دەروونـاسی، لە ئینگلیزییەوە، سێ چاپ.

نرخی: سێ هەزار دینارە